

פרטי כל מס. 2/N

מישצבת ועדת הכלכלה שהתקיימה ביום ה'
י"ג סנחם-אב תש"י (27.7.50) בסעה 10.30 במשרד
החקלאות בקריה תל-אביב.

חברי הועדה:

נוכחים:

- מ. בדר - היו"ר
- צ. יהודה
- ש. לביא
- ח. לנדאו
- ה. פורדר
- א. רקנטי

מוזמנים:

ח. הלפרין - מנהל משרד החקלאות

סדר-היום: דיון בקשר לשאלת הלול.

מ. בדר - היו"ר:

פותח את הישיבה.
את הצעתנו, בעקבות הדיון, נביא
בפני שר האוצר, שר האספקה והקיצוץ, אנשים מרכזיים במשרד החקלאות,
אנשי המרכז החקלאי והמיעות ורק אחר-כך נוציא מסקנות.

ש. לביא:

הצעת חבר הכנסת צ. יהודה כלולה
בהרבה מובנים בתכנית הכללית, ובענין
זה לא אעמיד הסתייגות, כי הדבורים בלסודם נכונים הם. אני מניח,
ש-5 דונם מספיקים ל-100 עופות, אם כי יש עוד לבדו זאת. עשן-חרוד,
למשל, צריכה לעבור לאספקה עצמית. צריך שיהיו לה המים לכך. אנו מסקים
עתה כ-1.500 דונם בסך-הכל. אם יש לעשן-חרוד כ-10.000 מטילות, וזה
מעט למשק כזה, היא צריכה תוספת של 500 דונם בהשקאה. מנין יהיו
המים? במשך הזמן תפוצה השאלה. אך חשובה יותר שאלת הידים העובדות?
גם לגידול אספקה לרפת יש להגדיל את שטח ההשקאה, יש גם נטיה ודרישה
להגדיל מטעים העצמים אחרים-וטוב הצורך בידיה עובדות.
צריך ליתן את הכל כדי להתחיל בתכנית,
אך אין תקוה שהדבר יבוצע תוך 3 - 2 שנים כפי הצעת חבר הכנסת צ.
יהודה אלא אולי תוך 5 שנים.

לא תהיה לנו חקלאות, אם לא יהיו לנו
אנשים היודעים את העבודה החקלאית. הדרך היא לפתוח בתי-ספר לחקלאות
וחוות למוד.

קשה בחקלאות לדון בענף אחד, מבלי
לדון בשאלה בכללה. אני בעד הדרך המוצעת על-ידי חבר הכנסת צ. יהודה,
אך אל נחשוב סעל-ידי-כך פתרנו את השאלה.

מ. בדר - היו"ר:

חשוב לקבוע תמיד את המגמה הסופית
ואת הדרך המובילה אליה, אפילו בלי
קשר לכך אם יכולים ללכת בה עתה או לא. אל לנו לקדש שגיאות שאנו
עושים ולעמוד על המסכם.

לא חטאנו כלפי החקלאות אם בחרנו
בענפים אלה - בעלי חיי- כי תמיד מסק החצר קובע את טיב החקלאות.
אי-אפשר לנתק את גודל מסק החצר מגודל שטח שהנך זקוק לו, ועלינו
לצבת מסתי הנחות: לשחרר אותנו מיבוא מיותר, ולהעמיד את המסק על
עבודה עצמית.

ס. בדר - היו"ר:

לנו חשוב הויכוח וגם קביעת העמדה, לגבי הויכוח בוועדה הבסיסית על תקציב הפיתוח, אמנם טר האוצר סר קפלון: א) הכסף שיש לנו צריך להיות מובטח (אני מבין גישה זו של קפלון). ב) אם אני מסתמס במשק הוותיק, אפשר להגדיל את היצור מהיום למחר. אנו לא נוסיף את הרגולטיב של הממשלה, יצא שהארץ לא תפתח, ויהיה גבול גם להרחבת הפיתוח של כל אותו הסטור של התישבות ותיקה או חצי ותיקה, שכן מן ההכרח אז שימסורו רק לגידולים הדורשים מעט ימים עובדות, באשר העבודה השכיחה תביא הרס על המשק.

צריך לקבוע איך לפתח את החקלאות ולהבטיח את הענפים שמהוים תחליף לכל הדברים שעד כה הבאנו מהחוק.

צריך קודם כל לקבוע את המטרה, לאן צריך להגיע ואחר-כך אפשר גם לסטות לפי הצורך לכאן ולכאן.

עלינו לקבוע באופן בהיר, קיצוני ואכזרי ביותר, איך צריך להיות בנוי המשק. אחר-כך עלינו לדאוג באיזה שלבים אנחנו מגשימים את בנייתו, בהתחשב עם המציאות - על-ידי שיטה זו נוכל להדריך את התפתחות החקלאות.

ה. הלפרין:

בקשר ללחל - יש כלים טובים של מסרד החקלאות העובדים בשיטתו עם כל הגורמים בחקלאות. עלינו להודיע עתה על התפתחות הלול בשנת תשי"א. החקלאי צריך לדעת מראש מה לפניו. אנשי מסרד האספקה והקיצוב, וועדה שנקבעה על-ידי המועצה החקלאית, תקבע את ההסדר. הוכנו תכניות לוועדת הלול. הדיון מבין מסרדי היה בהתחשב במציאות לפי הלך הרוח של ועדת הכלכלה.

נתבטח בהצעה הבאה: גידול הלול

הכרחי (יש גידול האוכלוסייה). ואנו רוצים לספק את הדרישה של האוכלוסייה. הפרובלמה - היבוא מן החוץ. עבדנו הצעה אגרנוטכנית הנותנת סכוי לפתור את הבעיה. ההצעה מאשרת אספקת פחמימות ב-100% (המשך יבואם הוא חרפה כלכלית), אפילו המסקים הפרטיים שיש להם לול בלבד, ה הבינו כי עליהם לגדל גרעינים ומספוא לבעמם. ואנו נותנים להם את האדמה הדרושה לניצולם. הפיננס מכון לדירבון. סכמנו: על הלול להיות בגן 5 סליון מטילות בעוד כ-5 שנים, אך עליו להיות מבוסס על תוצרת, ולהיות צמוד לגידול הפחמימות. כל שנה צריך ב-20% את אספקת הגרעינים שהיבוא ללול, שהלולנים יגדלו בעצמם. רוב המסקים יוכלו לגדל כבר השנה, ושי שלא יוכל - יצטרך לצמצם את הלהקה שלו ב-20%.

הפרוגרמה של מסרד האספקה והקיצוב -

ביצה ליום לילד, 3 ביצים לשבוע לסבוגר, (מזה יורד משהו לבתי-חולים, הנראה, מטעמים וכ"ו). זהו הסמוצע האזרחי. היתה הצעה שכל מגדל יכלכל שתי תרנגולות מסיירי המטבח, ההצעה לא נתקבלה. היתה הצעה לאפשר לו לאנשים לגדל תרנגולות על שיירי האוכל בלי הקצבת מספוא. הוצע לתת 60 ק"ג אספקה לשנה לנפש במשפחה, בתנאי שירד כצרכן (יסמור את חו"ל תלושי הביצים שלו). זה מספיק, אם שיירי המטבח, לגידול 2,5 - 2 תרנגולות לנפש. לשי זה לא תוכל משפחה בת 4 אנשים לעלות על 12 עוף.

משיעיים לקחת ביסוד להסדר הקצבת

עשמה לכל אחד, מספר הביצים שנמסר על-ידינו בשנה זו.

הגדלת הלול תיחסף להתישבות החדשה

בלבד, ולא למשק הקיים, אלא אם לא יעלו יסוגים חדשים במידה מספקת מהנה הישוב הקיים מן ההגדלה.

אולם טסק מתבוננת-בדמד שיש בו

1600 נפש, ואם אין נותנים לו את האספקה המלאה והוא צריך למלא מן הפסולת של המטבח, הרי המטבח הגדול מכיל פחות פסולת מאשר המטבח הפרטי. אבל אז יש להרשות לכל אחד שרוצה לגדל עופות מסיירים, 2,5-2 עופות לנפש מבלי לקבל מספוא.

ח. הלפרין:

קבענו עוד דבר, לכל גמס במשפחה יתנו 5 ק"ג לחודש של אספקה. זאת אומרת אם יש במשפחה 5 נפשות היא תקבל 25 ק"ג, יש בזה כדי לקיים 9 - 10 עופות. כלומר אותה משפחה מקבלת כ-70% ממה שנחוצה לה לכלכלת העופות והיתר היא מטלימה מהשיירים. הסדר זה למעשה מתקרב למה שהוצע על-ידי חבר הכנסת צ. יהודה.

משפחה בישראל היא בערך, בת 4 נפשות, והיא מקבלת 5 קילו לנפש לחודש, ובכך היא יכולה לקבל 240 ק"ג לסנה. מהקצבה זו לא יהיו עודפים, כי בטביל לקיים שתי עופות צריך לפחות 75 ק"ג לסנה. ואז אותו בעל לול צריך להמציא את הנקודות ונוקבים לו אותן. הוא חדל להיות צרכן וסופיע כיצדן לעצמו. האספקה שהיצרן יקבל תכיל פחטימות ותערובת רגילה עם שיירים, כי גם הקציוב אינו נותן את כל הכמות. זאת אומרת משפחה כשלת 4 נפשות לא תוכל לגדל יותר מ-12 עופות, ובנדאי לא תוכל לגדל יותר מ-18 עופות כפי שנקבע בסנה טעורה. וכאן יכולה להיות גישה כזו שהטוון מספיק פחות או יותר, את מיניסום התערובת הוא מקבל, ואם יהיו לו יותר שיירים הוא יוכל לגדל יותר עופות - זהו היסוד השני.

ועתה כיצד לקבוע כמה יגדל כל אחד ו- ואחד? השנה רוצים לקחת כיסוד את מספר הביצים שבעל הלול המציא למסללה. אותו בעל לול שהכריח ומכר ביצים בסוק השחור לא יזכה בהקצבה. דרך זו תסמט כיסוד ללול שצריך ללכת ולגדול בהתאם לאוכלוסייה ההולכת וגדלה, כי קשה לנו להדביק את קצב הגידול האוכלוסייה. זוהי התכנית של מדור הלול שליך הטועצה החקלאית.

צ. יהודה:

אני אינני מסלה את עצמי כי בלי תקופת מעבר אפשר יהיה לעשות את המהפכה הזאת. לפי דעתו של מר הלפרין תמסך תקופת המעבר 5 שנים, ולפי דעתי רק 3 שנים, אולם כדי לעמוד בדיוק על שנות תקופת המעבר צריך לסנת עם עפרון ביד ולבדוק את הדבר. אבל עצם העובדה שאנחנו מוכנים לשנות את המסדר הקיים בחקלאות, דעיון זה יקר לי.

אולם דבר אחד חסר בתמונה והוא כי בטנים התמודדות הגענו למאות יטובים חדשים והיטובים הגלה מוכרחים לייחס לייטובים יצרניים. טובן, כי יטובים אלה, בשנה הראשונה בונים את המסך, עושים תכניות, ועל-כן אין המסך יכול להגיע ליכולת היצור האוביקטיבית, מכיון שאת כל יכולתו הוא מסקיע בעבודת הבניה, כי הוא מקים את מסקו. אולם אני מקוה כי גם לסוכנות היהודית, למסלה ולמסרד החקלאות יטבן תכניות על הבאת מים לרוב המסקים, אם לא בשנה הראשונה הרי בשנה השניה, אבל מים יגיעו לכל המקומות. שמענו כי אחת מתכניות ההסקאה הקרובות להגשמה אלה, הם מי הירקון.

ח. הלפרין:

את מי הירקון אפשר יהיה לנצל רק בעוד 5 שנים.

צ. יהודה:

אנחנו איננו סתמיים רק על מי הירקון וקודחים בכל מקום שאפשר לקדוח ומשיגים מים ממקורות אחרים. ההתייטבות הולכת וגדלה, ולפי התכנית של אספקה עצמית, עלינו, כועדה של הסדינה, לראות מהי התצרוכת הארצית וכיצד נוכל לספק את צרכי הארץ? עלינו להסדיר את העניינים כך שלא נחיה מן היד לפה. ברצון או שלא ברצון אנחנו נהיה מוכרחים לארגן כך את המסך שלנו ולתכנן את כל ענפי המסך ולקיים פרופורציה מסקית ולהקציב חלק לאדמות המסך, חלק להצד, שאם לא כן אנו עתידים להגיע לקסטרופה. את המסך עלינו לתכנן לפי השוק ההיצעני ולספק את צרכי הארץ. עלינו גם לדאוג שלא נעלה על התצרוכת מפני שבצורה כזו אנו יוצרים עודפים שבכוחם להרוס את המסך.

על-כן אני אומר, כי מסרד החקלאות צריך להכין תכנית ועל המסך לדעת כי תוך כדי תקופה מסוימת עליו להגיע לעמדה עצמאית. הודות לחוקיות מסוימת בין היצור ובין התצרוכת יתאם היטוב את מסקו, באופן הדרגתי, לתצרוכת הארץ. המסך יהיה מוכרח להקטין את ענף הלול, ואם לא כן, תהיה זאת פטיטת רגל עצומה.

אנו מוציאים 9 מליון דולר לשנה לאספקה ללול, והלול הולך וגדל ומבין נקח את הדולרים? כפי הנראה לא יורמו כמפית דברים מן החוץ ארצה יאנו סוגי הולכים ומתמזגים למתמזגות.

ז. יהודה:

מוכרח להיות איזה שהוא צו שיכוון את הטסק שלנו. אני חושב כי כל מסק חייב לדעת בפני מה הוא עומד, ומה מותר לו לעשות? ענף הלול הוא אחד הענפים החשובים ביותר. איש אחד, כלומר מפרנס אחד, יכול לשרת 1000 עופות, אולם ללול כזה דרוש בנין העולה קרוב ל-1.600 ל"י ואם נצרף לזה את העבודה המולקעת נראה כי זה ענף יקר מאד. ואז אם אותו מפרנס צריך לעבור לאספקה עצמית אומר חבר הכנסת לביא, כי אין לנו ידים עומדות, הרי ברור, כי בצורה כזו לא נוכל לנהל את מסק הארץ. מצד אחד אנחנו דורשים אכספנסיה, דבר הדרוש כוח אדם רב, ומצד אחר אנחנו כיוונים כי אין לנו ידים עובדות. כל מסק חייב להתאים את עצמו לצרכי השעה ולדעת מה עליו לעשות. כי אם נמשיך להוציא רבבות דולרים לשנה עבור אספקה אנו נרד לסטיון ואני מודאג מאד מכך.

אני גם מודאג מעצם העובדה שמשרד ה החקלאות אינו מציג בפני העם את תכניתו ואינו מצביע לאן אנו הולכים? אני חושב זאת לשגיאה גדולה. אשר לכספים מחוסרי קרקע - נתנו להם י קרקעות והעמידו יחידת קרקע על 25 דונם, כלומר הם יכולים לקיים כ-500 עופות. לרמת השבים היו פעם 400 - 300 עופות והם יכלו להתקיים ממסקם, ועתה הלול גדל ומכניס להם רווחים גדולים, אבל הם יתפרו שוכרמים לחזור למצבם הקודם. ובמידה שיוכלו לקבל אדמה במקום אדמתם יוכלו להתקיים ולהגדיל את מסקם. אין לנו דרך אחרת, ועתה יוכלו המסקים לבקש להם מקום התישבות מתאים למסקם, כי אם לא יהיה לנו מסק מצליח לא יהיה לנו מסק בכלל.

אשר להקצבה של 5 ק"ג תערובת לנפש לכל מי שרוצה לגדל עופות, הקצבה זו צריכה להיות מותאמת להקצבת הלחם. אני מוכן להסכים מראש כי דברי אינם תורה מטיני, וכל הדברים אשר אמרתי יש לבחון אותם, אם מר הלפרין יש לו מה להעיר על כך, אדרבא, יאמר ויעמיד אותי על טעותי.

ט. לביא:

אני רוצה להעיר בקשר עם קביעת נורמה המרטה להחזיק מספר קבוע של עופות. אם קבעו מסמפחה רטאית להחזיק להקה של 50 תרנגולות המצמצמת 200 ביצים, הרי אם נקח, למשל, את עין חרוד אשר יש לה כ-300 מספחות ונניח כי רק חצי מהן חקלאיות - מגיע לנו כ-15.000 ביצים, סידור זה לדעתי אינו צודק.

אנו רוצים לעשות מהפכה בגידול העופות ולעבור מאספקה קנויה לאספקה עצמית. מהפכה זו אינה קלה ויש צורך בסנים אחדות עד אשר נוכל להגיע להסדר זה. סאז בואי לעין-חרוד אני מדבר על אספקה עצמית, אבל צריך לדעת לעשות את זה. אני חושב שקנה המידה של 100 ביצים למספחה אינו צודק ואני גאה על כך, כי ההכנסה מן הלול לעין-חרוד היא קטנה. כי אם ההכנסה באה מסקורות רבים היסוד המסקי יותר בריא. בכפר יחזקאל, למשל, יש להם 6 סקורות הכנסה ולעין-חרוד יש 18. גם יאסרו לנו לעבור בבת אחת לאספקה עצמית זה יהיה קשה, כי יש לנו חוסר בידים עובדות. מר הלפרין אומר להוריד את היבוא ב-20%, אנחנו כבר הורדנו. כי אם יש מסק שהלול שלו קטן אחוז האספקה העצמית שלו יכול להיות יותר גדול.

אני רק רוצה להעיר את תשומת לב מר הלפרין שעליו להוריד מכל מסק את אספקת היבוא ב-20% - יש להגיע לאיזה שהיא דרך של סויון.

ח. הלפרין:

היתה הצעה שמסק המייצר גרעינים ומספק את תצרוכתו, יקבל, פרס, הוא יקבל הקצבה למספוח. אולם אנחנו התנגדנו לפרס זה, כי עדיין זה מוקדם.

ט. בדר - היו"ר:

אנחנו צריכים להגיע לאיזה שהן מסקנות. אנו הבאנו לישיבה הקודמת הצעות טובות ועליהן היה עלינו לדון. עתה הביא משרד החקלאות הצעות המגבילות בענף הלול וההתייגות. בטיב של הסדר בין משרד האספקה והקיצוב לבין הולונים, אני אינני מתנגד כי אנו נדון גם בהצעות משרד החקלאות ונעלה את הערותינו. אבל הדבר העיקרי המעצין אותנו - הוא מסק הארץ, ואני מעיר את תשומת לבו של משרד החקלאות כי אני רוצה שהוא יתחשב אתנו ובהצעותינו.

ט. בדר - היו"ר:

לדעתי סידור זה של סתן הקצבה של 60 ק"ג לסנה לנפש, פותח פתח לסוק הסחור, כי אנו לא נלך ונבדוק כמה עופות אותו אדם מחזיק. בעל הלול הזקוק לתערוכת הוא מטיב אותה בדרכים טובות. אצלנו חנפיעה השאלה ניגון אפטר לערוך בקורת במסקים הפרטיים? והגענו לטקנה סאי-אפטר לחוקק חוק בטח זה, אלא צריך להיות איזה הסדר אדמיניסטרטיבי: אם אנו נאטר הסדר זה - יהיה גזה מסום לגליזציה של הסוק הסחור.

ט. לביא:

אם אנו עוברים לאספקה עצמית, אנו מקימים בזה סקטור של אספקה זרה.

ט. בדר - היו"ר:

הסידור האדמיניסטרטיבי הוא, טאמם תרשו להחזיק 18 עופות ותתנו את האספקה, ואנחנו אמרנו כי יש להרשות להחזיק רק 9 עופות ולא לתת אספקה.

ההצעות ממסדר החקלאות יביא לכינוס הלולנים הן: כי גודל הלול יקבע לפי מספר הביצים שהביא לסוק. בכל מקום בהם עבר מספר העופות את הגודל המותר ליחידה חקלאית - 100 עופות, ואז יש לנו בקורת וזה בסדר. אולם במקום שמספר העופות הוא למטה מהמספר המותר ליחידה חקלאית, צריכה להיות שיטה אחרת.

אני מוכן להסכים כי כל שיטה צריכה להיות מבוססת: א) על מספר הביצים שהביאו לסוק, על מספר הביצים שהמסק ספק לעצמו בהתאם להקצבה לאוכלוסייה, אך צריך להוסיף עוד אלמנט אחד רגולטיבי והוא היחס בין מספר העופות למספר היחידות החקלאיות, מתוך הנחה שיש אפשרות לכל יחידה חקלאית להגיע ל-100 עופות.

ההצעה המעשית היא, טאם באיזה שהוא מסק יש 100 יחידות חקלאיות הלול מביע רק ל-4000 עופות. אם הם יבקשו הגדלה של 20 עופות לכל יחידה חקלאית, אפטר לאטר להם את זה.

ח. לנדאו:

אני רוצה לסאול מדוע צריכה תכנית הלול להיות מסולבת בתוך התכנית הכללית, אני הייתי רוצה לראות בצורה מוחסית, כיצד זה משתלב בתוך התכנית השלמה? שאיפתו של סר הלפרין להגיע במסך 5 שנים לאספקה עצמית של פחמימות, אני הייתי רוצה לדעת מה אנו מרויחים? כי אנו נצטרך, במילא, להמשיך ולהביא חלבונים.

אני סבור כי תקופת המעבר צריכה להמסך 3 שנים, מסדר החקלאות גורם שתקופה זו צריכה להמסך 5 שנים. מקורה של אי-התאמה זו הוא בדבר אחד. המגמה היא להגיע תוך זמן מסויים לנפש בעל 5 מליון מטילות, מבחינה זו צריכה תקופת המעבר להיות ארוכה יותר. ברור כי המסק לא יכול להסאר כך ועליו לצדול. אולם מתברר כי המסק לא עבר בהרבה על מספר המטילות שהונח מראש.

האם נעסטה חקירה לגבי הרזרבה הקטורה במסקים מגדלי לול? האם בתוך הרזרבה הובא בחסכון גידולו של ענף הלול? תוך 5 שנים מגדלי הלול יצטרפו לעבור לאספקה עצמית, אבל בתקופה זו יגדל הלול אף הוא. האם נעסטה חקירה בטח זה?

המטלה תמריץ ותכוון את מסק הלול מבחינת האספקה העצמית ותלמד כיצד לעבור אדמות שלחן ואדמות בעל? מה התכניות המפורטות בטח זה?

אני מקדם בברכה את התכנית של סתן אפטרות לגדל לול לכל משפחה. כל משפחה שיש לה קרקע תוכל להקים לה לול ולספק את צרכיה. אני רואה בזה צעד חיובי במצבנו כיום, כי הצבור צריך לדאוג לאספקתו הוא. אני חושב שכל משפחה צריכה להסתדל ולגדל ירקות וכדומה. סידור זה יכול להיות רק צפוי העיר ששם אפטר לקיים אספקה עצמית.

לגבי השוק הסחור, גדמה לי, כי אין כל חשט, כי הוא יהיה אפסי. אם לכל משפחה יהיה לול והיא תצטרך לדאוג לאספקה עצמית, ואחר-כך לחפש קונים לביצים, אם יהיה קיים דבר כזה, הרי הוא כמעט אפסי לגבי השוק הסחור. ואני חושב שהתכנית של לול לכל דיכפין היא טובה.

ח. למדאו:

אני חושב כי בקשר עם הגדלת ענף הלול, יש לתת עדיפות למטקים החדשים, ויש לתת להם את האספקה, כי זה מקור פרנסה סדיר. אם אפשר להגדיל ענף זה גם במסך הותיק וגם במסך החדש - מה טוב, ואם לאו, אני חושב כי ההתייחסות החדשה קודמת.

ה. פורדר:

אני רוצה להעיר כמה הערות לאחר שבדקתי כמה מספרים, ואני מבקש עליהם תשובה. השאלה העיקרית היא, האם אנחנו מסכימים לגידולו האינטנסיבי של הלול? המדובר הוא האם אנחנו מוכנים לפתח באופן אינטנסיבי את המסך הלאומי?

אני התעניינתי במספרים של מסך אחד. במסך 6 חדשים היו לאותו מסך, בערך, 4,5 מיליון ביצים. כאשר אני עושה חשבון ורואה את המחיר שאני צריך לסלם בעד מזון הטובה מחוץ-לארץ, אני רואה כי מחיר התוצרת ישתווה למחיר המזון הטובה. אני לא לקחתי את מחיר הסוק הסחור, אלא את המחיר הרטמי, אני חשבת לפי 12 מיל הביצה, ונשא סמחיר הביצים הוא - 55,000 ל"י ואילו היו צריכים להביא את התוצרת של רמת-השבבים מחוץ-לארץ וכן את כמות הנשר הדרושה להם היו צריכים לסלם - 62,000 ל"י.

ט. בדר - היו"ר:

הכר הכנסת פורדר לוקח את התוצרת של רמת-השבבים והופך אותה למספרים, ורואה מה היה המצב לו היו צריכים להביא מחוץ-לארץ את התוצרת? זה צריך היה לעלות - 62,000 ל"י, והם קבלו הקצבה של - 44,000 ל"י, כלומר הוא מסוה את ערך המזון במחירים, הוא חסך למסללה 18,000 ל"י במטבע קשה.

ה. פורדר:

השאלה היא אם אנחנו צריכים ויכולים לותר לגמרי על אכילת בשר. אני חושב כי באופן אמריקני, לפי מספר הכלורידות, אפשר להתקיים על הקצבת לחם ואנקה ביצים. ומאחר שאדם צריך לחיות אי-אפשר לותר על בשר וביצים. אני הייתי מציע כי אנו נברוק את יעילות התוצרת, כי אני עשיתי חשבון ומצאתי כי חסרות ביצים במספר רב, בקנה מידה ארצי. אני חושב כי הצורה הזו - של 50 תרנגולות למטפחה אינה מתאימה. החיים הוכיחו כי מ-50 תרנגולות אי-אפשר לקבל בכלל ביצים, והתוצרת אינה מופיעה בטווק. אני חושב כי צריך להקטין את מספר המטקים ולהגדיל את הלולים. אני תומך בבסיון, שעל-ידי גידול גרעינים, אפשר יהיה להקטין את ההוצאות במטבע זר. אני חושב כי יש לדאוג למסך הפרטי יותר מאשר לקיבוצים, כי לאחרונים יש יותר תרנגולות מאשר לפני שנתיים.

אם אני מגדיל את המסך הפרטי במליון רבע מטילות, לזה דרושים 70,000 דונם גרעינים ומחיר הדונם עולה ל-40 ל"י, אז יש צורך להבטיח בדיביזים 2,8 מיליון ל"י, כלומר גם אז יש צורך במטבע זר. על-כן אני רוצה שמסדר החקלאות יסכנע אותי בסגירת, שעל-ידי סגירת במבנה הלול נוכל לחסוך דיביזים.

ברור כי צריך לתת לעם לאכול, ואני אינני רואה אסון כל-בד גדול אם ימשיכו להביא ביצים מסורקיה. חוק זה של לול אינטנסיבי, כלומר עם אספקה עצמית, הוא טוב יגבולות הגגב בטקום טאין צורך לדאוג להקצבה של קרקע, אבל אם לא יתחילו סיר בהקצבת הקרקע, אינני רואה אפשרות להתחיל בתכנות.

ס. בדר - היו"ר:

למען שלא תהיה טעות, הייתי רוצה להוציא מן הסמוט כמה הגזרות. אין אנו מרצרים על הקטנת הלול, כל התכנות נובעות מהגישה שהאוכלוסיה גדלה ומתרחבת ואנו לא נוכל להסתפק ב-3 מיליון עופות שהיו עד כה, ואם אנו לא נדאג לענף זה, אנו בוטרים עליו כלשה.

אשר ל-9 מיליון דולר שהוצאנו הטנת, אנו נצטרך להוסיף מיליוני דולרים, בכל שנה, בהתאם לגידול ההכרחי של ענף הלול.

החשבון שעשה חבר הכנסת פורדר בקשר לרמת-השבבים, אני אוסר כי אילו היו לנו דיביזים אפשר היה לנהוג כך, אבל בהסדר זה המוצע לפנינו, יש אפשרות לחסוך דיביזים, וזה מחזק את

ס. בדר - היו"ר:

העמדה בקשר עם הלול האינטנסיבי. אני כחבר קיבוץ, חושב כי הלול הגדול הוא החסכוני, ולא הלול הקטן. אבל אם אנו מדברים כי יש להגדיל את הלול עד ל-50 עופות, הוא לא מביא את התוצרת לטוב. כאשר אנו מדברים על בעיית הלול, אנו מדברים על בעיה זו בכללה, ואם אין חבר הכנסת פורד מצייד את הלול לקרקע, ליצירת גרעינים, מגיעים, בלאו הכי, למצב קשה. אף איס לא התחיל בלול של 500 עופות, הם התחילו פעם בלולים הרבה יותר קטנים. מסוים כך אני אומר מסק דמת-הסבים - תופעה מיוחדת במינה ויש לקבוע תכנית מסוימת בסביל. יתכן ומסק זה יצטרך למצוא קרקע סביבו על-מנת לגדל גרעינים. תוסבי המסק יהיו נאלצים לבנות מסק מבוסס.

ה. פורדר:

אני אינני תוסך בצורה ההתייבנותית של דמת-הסבים, אבל ברור כי יהיה צורך להוציא סכומים פי כמה וכמה יותר גדולים, בסביל ביצים, כי האוכלוסיה הולכת וגדלה.

אני מקבל את הגישה, כי יש לסנות את מבנה הלול, אבל אם רוצים להגשים תכנית זו, יש לדאוג למימון. אם אנו רוצים להגיע ל-5 טיליון עופות, יש להגשים סיד את ההקצבה הקרקעית.

ז. יהודה:

אני חושב כי פה בינינו אין כלל ויכוח. אנו רוצים לברר כאן פרובלמה מאד חשובה. בניה שחטנונו של חבר הכנסת פורדר הוא נכון, אבל כל מסק יוכל לקבל את התמורה בעבודה המוסקעת, וכל מסק צריך לתאם את ענפיו הסונים. דמת-הסבים זה יטוב אחד והוא אחוז אפסי ממספר היטובים. אבל אם אנו מדברים כאנטי כלכלה, ברור כי יש להקטין את הלול. אנחנו צריכים לראות את ההתייבנות כיחידה המספקת את עצמה.

עתה אם אנו מדברים על יותר ביצים, מה עלינו לעשות לכל תפסק האספקה? איך להבטיח ליטוב את מנת הביצים כדי שהוא יוכל לחיות? כי יתכן, וביום מן הימים יפסיקו יהודי אמריקה את תמיכתם ואז נעמוד בפני בעיה רצינית, ועלינו לדאוג לימים יבואו. אנחנו צריכים להגדיל את מספר הביצים. כיום יש 583 כפרים מהם 450 מסקים ותיקים, ובמסך שלוש טנים יש תכנית להקים עוד כ-300 נקודות, אנו נגיע קרוב ל-900 נקודות, או יותר נכון ל-90,000 מספחות חקלאיות, ואם הם יתחילו מ-50 עופות למספחה ויגיעו ל-100 עוף בעוד מספר טנים, ואנו נסקוד על פיתוח המסק, תדאו כי אין אנו סקמטים בניצים. התוצרת המגיעה לסדק השחור שלול גדול היא הרבה יותר קטנה מזו של הלול הקטן. ובעזרת הפיקוח שיטנו, יש להכנס גם לכפר ולברוק זאת.

ה. פורדר:

מדוע כל-כך קשה להבטיח את הגרעינים למסק? לפי הצעת הפיקוח של חבר הכנסת צבי יהודה, יכול בעל המסק לשבת בכיתו ליד משפחתו וכמעט ולא לעבוד.

ז. יהודה:

אני אומר דבר פשוט, כי יש צורך בחוק אחד לעם כולו. המסק החקלאי אוכל ביצים כמה שהוא רוצה, ויש להגביל זאת. נוסף לכך אנחנו עדיין לא הגענו לבקורת אשר בלעדה לא נוכל לחיות. ישנה כיום הברחה עצומה, ויש לראות כי הביצים ימסדו למען בוכל לבלום את הסוק השחור.

אי-אפשר יהיה לקבל מספוא בלי הוכחה מסודר את הביצים לטוב, יש בזה כדי לפתור את הבעיה. אני חוזר ואומר, כי אם יקטן ההון הזורם לארץ מחוץ-לארץ אנחנו צריכים לקיים את העם היטוב בציון. ואז אנו באים למסקנה, כי אין דרך אחרת, אלא להסדיר זאת בתקופת מעבר המתקבלת על הדעת, בחוקה ארמיניסטריביית מסוימת, אשר תעביר את הלול וגידולו לאספקת עצמית, כדי ליצור אי-תלות בתוצרת הבאה מחוץ-לארץ. אנחנו נצטרך לעבור כך מענף לענף ולהגיע למכשססום של אי-תלות.

ס. בדר - היו"ר:

אנחנו הקדמנו את תשומת הלב לענף הלול אשר הוא לא פחות מכריע מענפים אחרים מבחינת הדביזים. יש עוד ענף אחד, אשר טרם דברנו עליו ורק ציינו אותו הוא ענף הדיג. היטיבה הבאה תהיה מוקדמת לשאלה זו, וחבר הכנסת ז. יהודה ירצה על כך. אנו לא נסכם דבר בטלוטת ענפים אלה ונקרא ליטיבה סדרה של ועדת הכלכלה, אשר בה ישתתפו סר האוצר, סר האספקה והקיצוב, משרד החקלאות, המרבי החקלאי וראשית החקלאות. הן הדרר סאגור תורנית ענתה

ס. בדר - היו"ר:

מהיום למחר, אלא קו פעולה לתקופה מסוימת. לעצם העניין, אני חושב שאין

ויכוח בינינו.

ס. לביא:

אני הייתי רוצה לדעת כיצד נסלב את עבודת מסרד החקלאות עם עבודתנו?

ס. בדר - היו"ר:

אנחנו לא יכולים לבטל מוסדות סנקציו. אנחנו מדברים עתה באזני מסרד החקלאות ואני חושב כי הם יביאו לתשומת לבם את הצעותינו במידה שחברי העדה הכלכלה יוזמנו למועצה החקלאית וישתתפו בה, כי כל אחד רשאי להביע את דעתו.

ס. לביא:

לנו אין טומחים, ולכן אני מציע כי מר הלפרין יחד עם הסומאים שלו יביא הצעה יותר קונקרטית בעניין המחירים. אנחנו יכולים ורשאים לסמוך על האינטליגנציה שלנו במידה סנגיע למסקנות מסוימות. אבל לכולנו ברור כי הם אנשים יותר מקצועיים ולכן היה ראוי שאנו נקבל תכנית יותר מפורטת.

ס. בדר - היו"ר:

מבחינה אגרוטכנית נמסרה לנו תכנית ל-4 שנים - זוהי הצעה מתוך אספקט כללי, אבל אין זה צריך להסיח את דעתנו מהדברים הספציפיים של הלול.

ח. הלפרין:

איך עובד מסרד? נניח, כאשר מביאים חוק, יש והוא עובר את אישור הועדה בכנסת, או שיש עוד להתווכח עליו. אבל עתה הנאנו תכנית אשר עליה לעבור אישור של כינוס מטקיים ומועצות שונות, ולבסוף להגיע לאישור הממשלה. יש סלבים שונים שבהם דנים על התכנית, וכאן זה אחד הסלבים. אנחנו התחלנו לפי הצעת הכנסת, מנקודות בוערות כדי למנוע תקלות. כי יש נמסר שמוציא גזרה ראשון לעמודה, על-כן יש לנו כאן ברורים. אנחנו התחלנו לדבר על בעית החקלאות בכללה, במקרה הופנינו לבעיות הבוערות. בסלב זה יש כמה דברים חשובים לגבי הפוליטיקה של המדינה, ועלינו כאן לדבר על הקווים הכלליים של התכנית.

קיימת בעית הלול החמורה יותר מטאלת בעלי חי אחרים, כי תלותה ביבוא גדולה וכל אמצעל בענף זה חורגת ממסגרת הטסק החקלאי, ויש להחזיר את הענף הזה למסגרת החקלאית. יש מי שמבטא זאת על-ידי-כך שנצמיד את הגידול בענף הלול לקרקע, כלומר רק מי שמייצר אספקה יוכל לגדל עופות. הדרך לכן יכולה להיות יותר טקטית או פשוטה מהפצית. קיימים עתה הרבה לולים של עולים חדשים וכל שינוי שאנו נעשה עלול לפגוע בהם. על-כן אני אומר כי יש לנהוג בתכונה רבה ובמינימום של קרבנות. הדרך של הצטרף לקרקע יש בה כדי להפיל חללים הצמליים רבים.

מסרד החקלאות מביח כי במסך תקופה מסוימת, תקופה של 5 שנים, אפשר יהיה להגיע לאספקה עצמית של פחמימות. החלבונים מהווים כ-35% מהדיביזים, כלומר אין האחוז גדול. ובכן בתקופה מסוימת של 5 שנים אפשר יהיה להוריד מדי שנה בשנה 20% מהאספקה. יתכן גם הסדר כזה, שבעל הלול יביא חוזה קניה עם מסך אחר המייצר עבורו גרעינים.

אשר לגודל הלול - זה אשר יהיו לו 50 עופות לא יוכל לאכול בעצמו את התוצרת והוא יספיק אותה לסוק. יש ואצלנו אין מבחינים אם הטטיה מהצורמה היא 1%, או הטטיה היא הרבה יותר גדולה. כי המסק הקטן המעביר את הביצים לסוק השחור, הרי זה במסגרת המתקבלת על הדעת ולא בכסריות גדולות. כן הדבר אם אין החטנים רוצים לאכול את סנת הביצים הנתנת להם, הם יכולים למסור זאת למישהו אחר, אבל לא לקחת מחיר מופרז. ברור כי אם לוקחים מחיר לא רשמי הרי זה מנקר את העיניים, אבל האחוז לא גדול, העבריינים צריכים לבוא על עונשם. אם אנו חיים לפי שיטת חלוקת הביצים והיא פועלת ב-95% - סימן שהשיטה טובה.

אשר לשיטת הרגולציה של הלול - יש כמה נקודות אשר להן קשה הסדר זה, אולם אנו נתנו להן שהות שעלהן להראות שהן התקשרו עם מקומות אחרים אשר יספקו להם את הגרעינים. אנו רוצים להחזיר את המסק למצבו הקודם ולהרחיבו. מרמת השנים נלמד שאין להרשות שיטת התייבות כזו. אולם למסק עצמו נעזור לתקן את המצב. אם אנו נקטין את הלול

בכל היטובים אנו עלולים לגזור את פרוסת הלחם הראשונה מהעולים, אבל

ח. הלפרין:

במסך הסנים נוכל להגיע לזאת.

אטר למטבע זר - אם אנו אוטרים להוריד מדי שנה בשנה 20% מן האספקה הרי בעוד 5 שנים המסק יהיה בלתי תלוי במטבע זר. אנו נראה כיצד סיטה זו תפעל. בשנה הקרובה כאשר אנו נוריד 20% מהאספקה בטכיל ההתחבנות החדשה, כי הלול יגדל בהתאם לגידולו של היטוב. אין זאת אומרת כי בעוד 5 שנים לא נהיה זקוקים למטבע זר באספקה, אלא אנו עוצרים בעד הדרישה למטבע זר, באמצע התקופה תתחיל הירידה.

צ. יהודה:

אני רוצה להעיר לחבר הכנסת פורדר, כי רמת-הסבים מוציאה 200,000 דולר וטם יט כ-100 מספחות, כלומר המטלה מוציאה כ-2,000 דולר לשנה עבור כל מספחה. האם המטלה מוציאה להספין בדרך זו?

ה. פו רדר:

הרי אטרנו ודברנו כי ענין רמת-הסבים זה דבר יוצא מן הכלל, וגם אני אינני מצדד בדרך זו. ואני אינני חושב כי בוועד הכלכלה צריכים להביא דוגמאות אבסורדיות.

ד. בדר - היו"ר:

אנחנו נסכם את הענין ביום ב'.

היטיבה ננעלה בטענה 18.98.